

De suikerbiet en haar teelttechniek

PVBC - PROGRAMMA VOORLICHTING BIETCICHOREI, IN HET KADER VAN DE PRAKTIJKCENTRA

Resultaten van de rassen en rassenkeuze voor 2026

Een doordachte rassenkeuze is cruciaal om in te spelen op de specifieke biotische en abiotische uitdagingen van elk perceel, de agronomische omstandigheden en de geplande oogstdatum. Bovendien bepaalt de rassenkeuze in grote mate de teeltpraktijken die tijdens het seizoen nodig zijn. Rastoleranties vormen een belangrijke pijler binnen de IPM-strategie en zijn essentieel om opbrengst en inkomen in de toekomst te verzekeren.

Omdat de prestaties van rassen sterk afhangen van externe factoren zoals het weer en de ziektedruk, is het belangrijk om niet op basis van slechts één jaar - zijnde een positieve of negatieve ervaring - conclusies te trekken. De gepubliceerde resultaten zijn gemiddelden van meerdere proeven, uitgevoerd in uiteenlopende agro-klimatologische omstandigheden, verspreid over de volledige bietenstreek en over verschillende jaren. Dit garandeert robuuste en betrouwbare resultaten. De resultaten omvatten zowel opbrengstcijfers, als beoordelingen van raskenmerken zoals veldopkomst, schietergevoeligheid en bladgezondheid.

Dit dossier bundelt alle recente proefresultaten van de rassen die de voorbije jaren erkend en in de handel waren. Bevestigde rassen werden drie jaar beproefd, nieuw erkende rassen twee jaar, en rassen die zonder voorafgaand onderzoek in België op de markt kwamen één jaar. In de centrale tabel van deze Bietplanter vindt u per ras zowel de opbrengstkenmerken, zoals wortelgewicht, suikerrijkheid, suikerproductie en grondtarra, als andere relevante eigenschappen zoals bladziektetoleranties, schietergevoeligheid en veldopkomst.

Omstandigheden van de beproeving in 2025

Na de twee moeilijke teeltjaren 2023 en 2024, kende 2025 een veel gunstigere start van het teeltseizoen. Het warme, droge voorjaar maakte een zeer vroege en snelle zaai mogelijk. Daardoor konden de rassenproeven worden uitgezaaid binnen een zeer korte periode van 17 tot 27 maart. Dit sluit goed aan bij de praktijk; tegen eind maart was ongeveer 90% van alle percelen ingezaaid.

De veldopkomst was overwegend goed en vrij uniform tussen de rassen. Enkel in één proef zorgde een neerslagtekort na de zaai voor een heterogene opkomst. Door het warme weer bereikten de bieten al tussen eind april en begin mei het 4-6-bladstadium. De combinatie van aanhoudende warmte en neerslag begin en eind juni, al zijnde beperkt, bevorderde niet enkel een snelle bladgroei maar ook de vlucht en ontwikkeling van bladluizen die vergelingsvirussen kunnen overdragen.

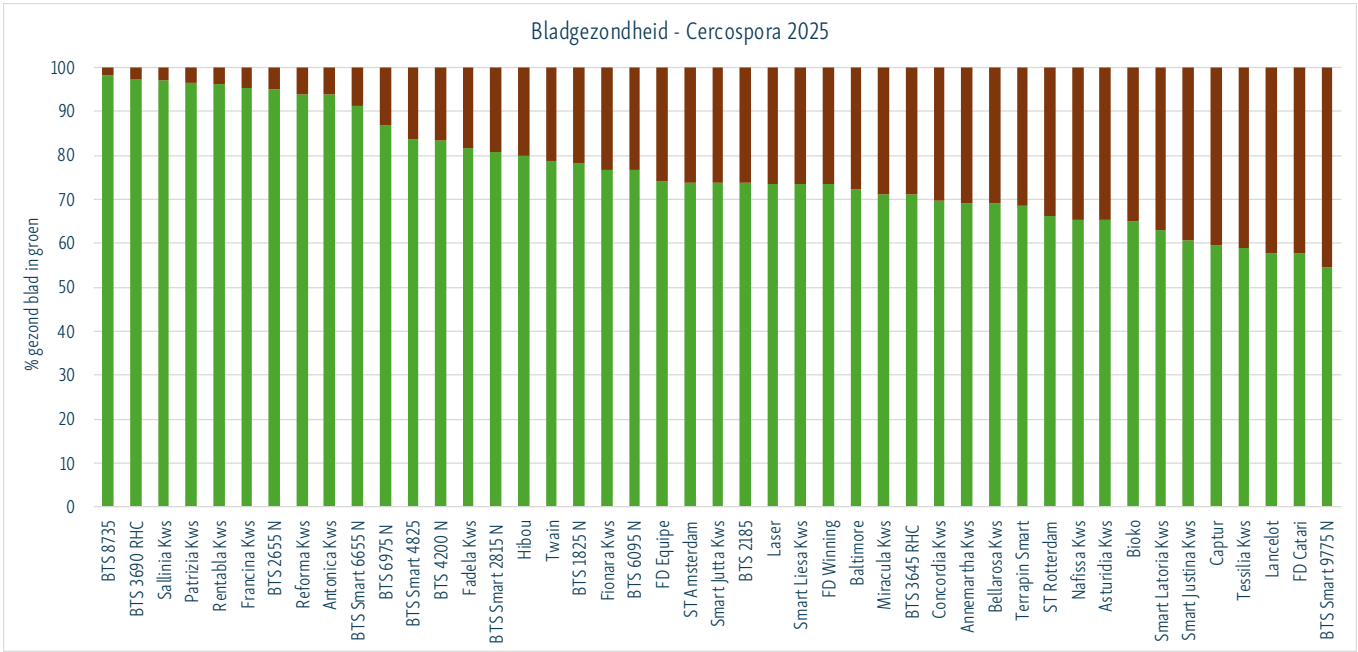
Om de rassenproeven zo goed mogelijk te beschermen, werden de velden wekelijks gemonitord. Indien nodig voerde de landbouwer, op advies van het KBIVB, gerichte behandelingen uit tegen bladluizen en bladziekten. Ook de stikstofbemesting werd perceel afgestemd op basis van de perceelshistoriek en de behoefte van de teelt.

Valse meeldauw (*Peronospora farinosa* f. sp. *betae*), de bodemgebonden pseudo-schimmel die in 2024 opnieuw opdook, werd dit voorjaar door de droge en relatief warme condities slechts sporadisch waargenomen. De aantasting was te beperkt om duidelijke rasverschillen vast te stellen.

Cercospora opnieuw de dominante blad-schimmelziekte

Ook in 2025 was Cercospora de dominante bladschimmelziekte, al trad ze in mildere vorm op dan in 2024. De eerste symptomen verschenen in de loop van juli, maar de ziekte ontwikkelde zich relatief traag en nam pas naar het einde van het seizoen merkbaar toe. Ondanks fungicidebehandelingen in de opbrengstproeven waren in enkele proeven toch duidelijke verschillen tussen rassen zichtbaar. In de waarnemingspercelen die geen fungicidenbescherming kregen kwamen deze rasverschillen uiteraard nog sterker naar voren.

De beoordeling van de tolerantie of vatbaarheid voor Cercospora gebeurt op basis van de gemiddelde bladaantasting doorheen het seizoen, van augustus tot aan de rooi. Er wordt dus niet enkel gekeken naar de gezondheidstoestand in oktober of november,

Rangschikking van de rassen volgens de mate van tolerantie voor Cercospora in 2025

Vergelijking tussen rassen mét (onderste drie banden) en zonder (bovenste drie banden) fungicidebehandeling. Het verschil illustreert de combinatie van de genetische bladzieketolerantie van de rassen en de fungicidebescherming (Crisnée – 22/10/2025).

maar naar de volledige evolutie vanaf de eerste symptomen. Hierbij wordt er geen rekening gehouden met eventuele bladhergroei op het einde van het seizoen.

In 2025 gebeurde deze evaluatie zowel in waarnemingspercelen, als in opbrengstproeven waar de ziekte, ondanks fungicidebehandelingen, in voldoende mate aanwezig was. Elk ras werd in 2025 in totaal 26 keer visueel beoordeeld op de aantasting door Cercospora.

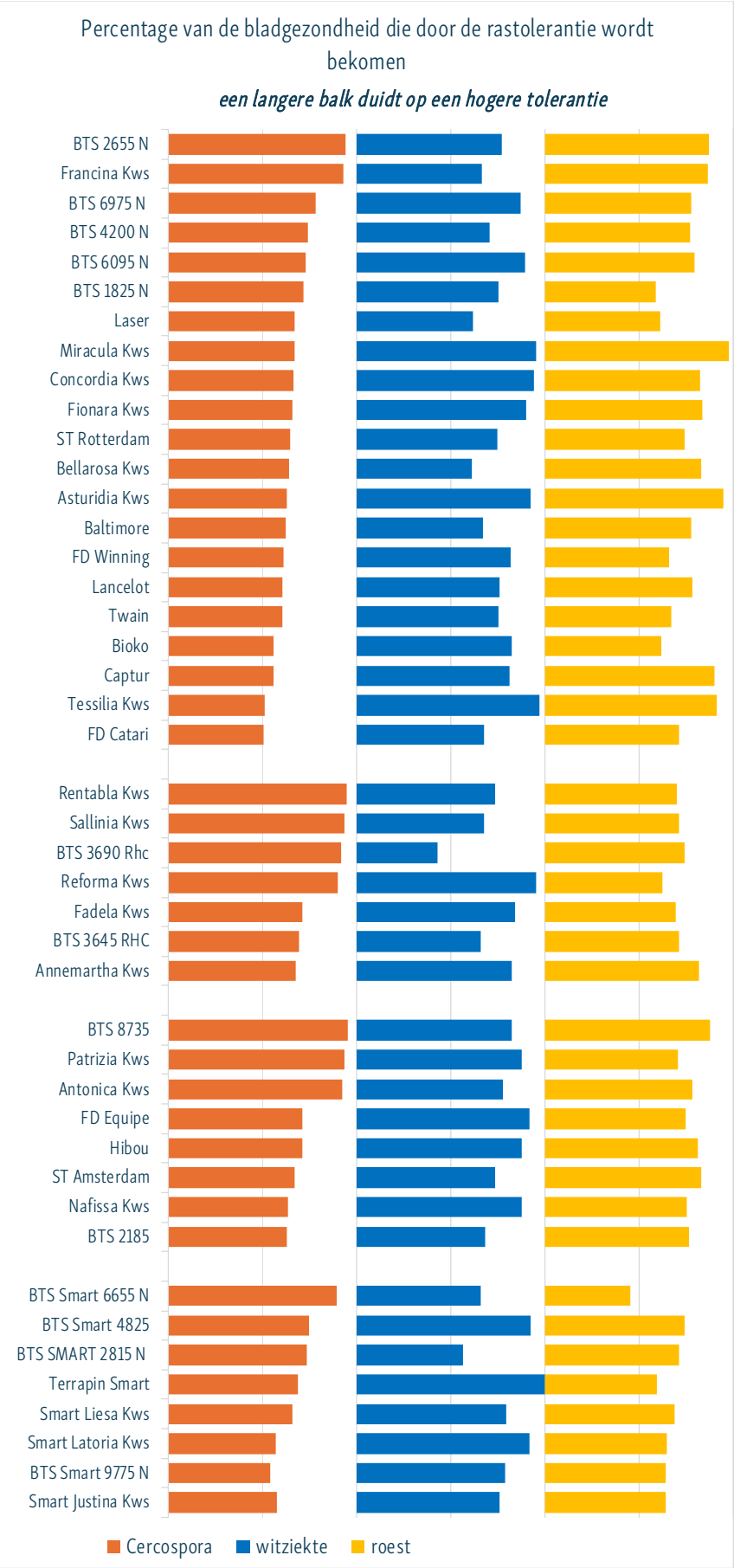
Afhankelijk van de geplande rooidatum kregen de opbrengstproeven in 2025 twee tot drie fungicidebehandelingen. Dit volstond meestal om Cercospora goed onder controle te houden, waardoor de impact op opbrengst en

suikerrijkheid van de meest gevoelige rassen beperkt bleef, zelfs in proeven die pas tussen half oktober en half november gerooid werden. Anderzijds konden rassen met een hoge Cercospora tolerantie minder profiteren van hun tolerantie in vergelijking met 2024.

Zoals de vergelijking tussen 2024 en 2025 toont, kan de intensiteit van de Cercospora aantastingen sterk verschillen van jaar tot jaar. Een natuurlijke infectie hangt immers sterk af van externe factoren. Omdat het inzetten van tolerante rassen de basis vormt van een doeltreffende bestrijding van Cercospora, werkt het KBIVB al enkele jaren aan een proefopzet om alle aanbevolen rassen te evalueren in proeven met een artificiële Cercospora-inoculatie. Zo kan een voldoende sterke én uniforme aantasting over alle rassen gegarandeerd worden. Deze proeven bevinden zich momenteel in de testfase en moeten eerst een goede correlatie aantonen met natuurlijke besmetting. Dit jaar werden daarom twee verschillende inoculatietechnieken met elkaar vergeleken om te bepalen welke methode het beste overeenkomt met een natuurlijke infectie. Daarnaast hopen we met deze proeven ook beter te kunnen meten hoe snel Cercospora zich vanuit een inoculatiehaard binnen een ras verspreidt, een eigenschap die duidelijk rasgebonden lijkt.

In tegenstelling tot vorig jaar, dook roest in 2025 opnieuw op in de bietenpercelen. Vooral in de vroeger herfst kon de aantasting sterk zijn. Elk ras kon dit jaar 10 keer worden beoordeeld op de aantasting door roest, zowel in enkele waarnemingspercelen als in opbrengstproeven. Witziekte werd slechts in één opbrengstproef vastgesteld, maar daar waren de verschillen tussen gevoelige en tolerante rassen wel duidelijk. Elk ras werd in die proef 4 keer beoordeeld. Na de beoordeling werd de ziekte goed bestreden met een fungicidebehandeling.

De waarnemingen van 2025 werden gebundeld met de gegevens van de twee voorgaande jaren en worden gepubliceerd in de centrale tabel.

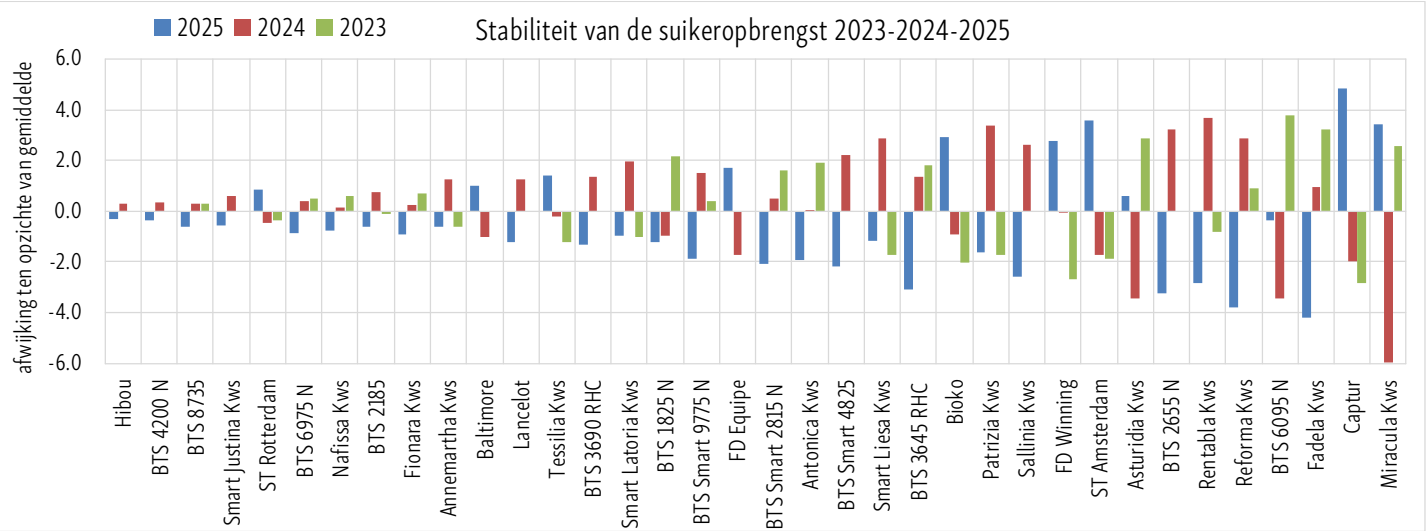

Resultaten van alle rassen - KBIVB 2025 (rangschikking volgens bladgezondheid Cercospora)

IRBAB KBIVB		Risico schieters/ha *	Globale bladgezondheid	Tolerantie witziekte (1)	Tolerantie Cercospora (1)	Tolerantie roest (1)	Bodembedekking (1)	Tolerantie rhizoctonia (2)	Geleverde grond t/ha	Netto wortelgewicht t/ha	Suikergehalte %	Suikerproductie 23-24-25	Tolerantie sterke rhizomanie	Valdopkomst (planten/ha)	Schieters/ha *	Netto wortelgewicht t/ha	Suikergehalte %	Suikergehalte °S	Suikerproductie t/ha 2025	Suikerproductie t/ha 2024	Suikerproductie t/ha 2023	Netto wortelgewicht t/ha	Suikergehalte %	Suikerproductie 23-24-25	Netto wortelgewicht t/ha	Suikergehalte %	Suikergehalte °S	Suikerproductie t/ha 2025	Suikerproductie t/ha 2024	Suikerproductie t/ha 2023			
Klassieke situatie (relatief ten opzichte van getuige)																					Nematoden situatie (relatief ten opzichte van getuige)												
Gemiddelde getuige		Meerjarige gemiddelden										Jaarresultaat										Gemiddelde getuige		Meerjarige gemiddelden			Jaarresultaat						
		65	84	55	82	6	4,7	112,7	17,7	19,2		103671	18	120,8	19,1	23,2	16,6	16,6				100,6	17,3	17,4	106,9	18,8	20,0	16,5	16,6				
Tolerantie nematoden		(2023-)2024-2025										2025												(2023-)2024-2025			2025						
3 jaar	BTS 6975 N RTNT		80	87	79	77	7	109	101	99	100	+	101	18	99	99	18,9	98	104	101			BTS 6975 N	102	99	101	98	98	18,5	97	103	103	
	BTS 6095 N RTNT		79	90	73	79	6	116	98	101	98		101	72	95	101	19,3	96	98	102			BTS 6095 N	98	101	99	95	101	18,9	96	101	100	
	BTS 1825 N RTNT		70	75	72	59	6	113	100	101	101		99	0	97	101	19,3	99	103	104			BTS 1825 N	99	101	100	96	100	18,8	96	102	103	
	Miracula Kws RTNT		82	95	67	97	5	109	106	98	103		101	18	106	99	18,9	104	99	105			Miracula Kws	106	98	104	106	99	18,6	105	103	105	
	Fionara Kws RTNT		76	90	66	83	6	111	99	101	100	+	101	0	97	101	19,3	98	104	101			Fionara Kws	100	100	100	97	101	18,9	98	102	102	
	ST Rotterdam RTNT		69	75	64	74	8	92	104	98	102		97	18	104	98	18,7	101	104	102			ST Rotterdam	101	99	100	101	99	18,5	99	101	100	
	Asturidia Kws RTNT		78	92	63	95	6	120	104	99	102	+	101	0	102	99	18,9	101	102	105			Asturidia Kws	104	99	103	102	100	18,7	101	104	104	
	FD Winning RTNT		68	82	61	66	7	103	97	101	98		101	36	97	101	19,4	99	100	95			FD Winning	97	100	97	99	101	18,9	100	94	96	
	Bioko RTNT		64	82	56	62	7	90	98	101	99		100	0	100	100	19,1	99	100	96			Bioko	97	101	98	102	100	18,8	102	95	97	
2 jaar	Captur RTNT		71	81	56	90	8	84	96	101	97		100	0	100	100	19,1	99	97	93			Captur	99	101	100	100	100	18,8	101	98	100	
	Tessilia Kws RTNT		73	97	51	91	6	105	99	102	101		99	0	98	103	19,7	100	103	100			Tessilia Kws	99	101	100	98	102	19,1	99	100	100	
	BTS 2655 N RTNT		88	77	94	87	5	103	103	102	105	++	98	72	100	102	19,4	101	113			BTS 2655 N	105	102	107	100	101	18,9	100	113			
	BTS 4200 N RTNT		74	71	74	77	5	108	100	104	103	+	101	0	98	104	19,9	102	107			BTS 4200 N	102	103	105	99	103	19,4	102	108			
2 jaar	Baltimore RTNT		67	67	62	78	7	104	94	103	97	+	100	0	94	102	19,6	96	98			Baltimore	93	103	95	93	102	19,2	95	93			
	Lancelot RTNT		69	76	61	78	6	86	94	102	96		98	0	92	101	19,4	94	101			Lancelot	98	101	99	95	99	18,7	94	103			
	Twain RTNT		66	75	61	67	7	95	97	102	98		98	18	97	101	19,4	99	98			Twain	94	100	94	98	100	18,8	98	91			
	NIEUWE NEMATODEN RASSEN TETESTEN																																
	Francina Kws RTNT		85	66	93	86	5	105	102	103	104	++											Francina Kws	103	103	106							
2 jaar	Laser RTNT		64	62	67	61	7	84	96	102	98												Laser	97	102	98							
	Concordia Kws RTNT		77	94	67	82	5	82	100	101	101	+											Concordia Kws	101	101	102							
	Bellarosa Kws RTNT		68	61	64	83	6	96	100	101	101												Bellarosa Kws	100	100	100							
	FD Catari RTNT		60	68	51	71	8	90	96	101	98												FD Catari	99	102	100							
	Tolerantie Rhizoctonia		(2023-)2024-2025										2025												(2023-)2024-2025			2025					
3 jaar	Fadela Kws RTNTRR		74	84	71	69	6	113	98	101	99	+	100	0	93	101	19,4	94	104	103			Fadela Kws	96	101	97	92	100	18,7	92	102	97	
	BTS 3645 RHC RTNTRR		69	66	70	71	5	117	98	100	98		100	0	94	100	19,2	94	103	100			BTS 3645 RHC	97	100	96	91	99	18,5	90	101	98	
	Rentabla Kws RTRR		83	74	95	70	6	100	97	104	100		97	0	94	103	19,7	97	108	100			Rentabla Kws										
	Reforma Kws RTRR		85	95	90	62	6	108	100	101	101		102	26	95	101	19,2	96	107	102			Reforma Kws										
	Annemaria Kws RTRR		75	82	68	82	6	107	94	102	96		101	0	92	102	19,5	94	100	96			Annemaria Kws										
2 jaar	Sallinia Kws RTNTRR		81	68	94	71	6	118	100	103	103		101	0	98	102	19,5	100	109			Sallinia Kws	101	102	104	96	101	18,9	97	109			
	BTS 3690 RHC RTRR		75	43	92	74	5	96	98	104	102		99	0	96	104	19,8	100	107			BTS 3690 RHC											
Klassieke rhizomanierassen		(2023-)2024-2025										2025												(2023-)2024-2025			2025						
3 jaar	BTS 8735 RT		90	82	95	88	7	105	100	102	102	+	97	0	99	101	19,3	100	106	103			BTS 8735										
	Patrizia Kws RT		86	88	93	71	6	91	95	105	100		99	0	93	105	20,0	97	107	99			Patrizia Kws										
	Antonica Kws RT		85	78	92	78	6	103	103	102	105		101	0	101	101	19,3	102	109	107			Antonica Kws										
	ST Amsterdam RT		73	74	67	83	7	86	96	101	98		96	26	98	100	19,2	99	98	95			ST Amsterdam										
	Nafissa Kws RT		72	88	64	75	5	110	104	99	103	+	101	0	101	99	19,0	101	106	103			Nafissa Kws										
2 jaar	BTS 2185 RT		68	68	63	76	6	94	96	104	99		96	0	94	104	19,8	98	103	100			BTS 2185										
	Hibou RT		78	88	71	81	8	82	99	100	100		99	0	99	99	18,9	98	103			Hibou											
	FD Equipe RT		77	92	71	75	8	81	99	98	97		98	0	99	98	18,7	97	98			FD Equipe											
Smart rassen		(2023-)2024-2025										2025												(2023-)2024-2025			2025						
3 jaar	SMART NEMATODEN RASSEN																																
	BTS Smart 2815 N RTNT			69	56	73	71	8	117	98	98	96		99	0	95	98	18,8	93	100	98			BTS Smart 2815 N	97	97	93	94	97	18,2	91	95	94
	Smart Latoria Kws RTNT			67	92	57	64	6	108	96	99	95		99	36	93	101	19,3	93	100	95			Smart Latoria Kws	99	99	97	93	100	18,7	93	100	100
	BTS Smart 9775 N RTNT			63	79	54	64	6	98	92	101	93		102	72	89	101	19,3	90	98	94			BTS Smart 9775 N	92	101	93	89	100	18,7	88	96	95
	Smart Justina Kws RTNT			64	76	58	64	6	113	99	100	99		98	51	97	100	19,2	97	103			Smart Justina Kws	99	99	98	98	99	18,6	97	99		
1-2 jaar	Terrapin Smart RTNT			74	100	69	60	9					95	18	91	100	1																

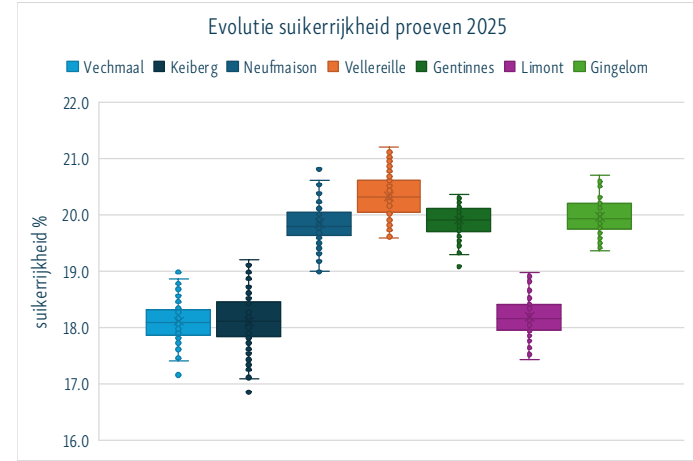

Stabiliteit van het opbrengstpotentieel voor de aanbevolen rassen over de afgelopen drie proefjaren. Elke staaf toont de afwijking van de relatieve suikeropbrengst in een bepaald proefjaar ten opzichte van het meerjarig gemiddelde van dat ras. Negatieve staven duiden op een lagere opbrengst dan het meerjarig gemiddelde, positieven staven op een hogere opbrengst. Hoe langer de staven, des te groter de instabiliteit tussen de jaren.

Opbrengsten

Het rooien van de proeven begon op 23 september en verliep tot 22 oktober onder goede omstandigheden. Vanaf 23 oktober vertraagde regen de werkzaamheden, en de laatste proef werd op 18 november onder moeilijke omstandigheden gerooid. De vroege uitzaai en het gunstige seizoen resulteerden in uitzonderlijk hoge wortelopbrengsten en suikergehaltes: gemiddeld 120,9 ton/ha netto aan 19,1% suikerrijkheid in de klassieke proeven en 106,9 ton/ha netto aan 18,8% suikerrijkheid in de proeven besmet met nematoden.

Stabiliteit van de productiviteit

Zoals eerder vermeld, is het belangrijk om de rassenkeuze niet te baseren op een goede of minder goede ervaring in één enkel jaar, maar op meerjarige resultaten. Jaarresultaten bieden immers weinig garantie voor toekomstige prestaties, zeker wanneer de omstandigheden (zoals ziektedruk of klimaat) sterk verschillen van jaar tot jaar. Door het opbrengstpotentieel van rassen over meerdere seizoenen te analyseren en rekening te houden met de stabiliteit van de opbrengst tussen de jaren, kan een rationele en betrouwbare keuze worden gemaakt.

De **bovenstaande** grafiek illustreert deze stabiliteit van het opbrengstpotentieel voor de aanbevolen rassen over de afgelopen drie proefjaren. Elke staaf toont de afwijking van de relatieve suikeropbrengst in een bepaald proefjaar ten opzichte van het meerjarig gemiddelde van dat ras. Negatieve staven duiden op een lagere opbrengst dan het meerjarig gemiddelde, positieven staven op een hogere opbrengst. Hoe langer de staven, des te groter de instabiliteit tussen de jaren.

De (in)stabiliteit van een ras kan voortkomen uit twee bronnen:

- **genetische stabiliteit** of variatie van het ras zelf. Bij erkende rassen zou dit in principe niet mogen voorkomen;
- **landbouwkundige stabiliteit** namelijk de interactie tussen het ras en de jaaromstandigheden zoals klimaat, ziektedruk.

De landbouwkundige stabiliteit van een ras is afhankelijk van zijn

raskenmerken. Een duidelijk voorbeeld hiervan is de tolerantie voor bladziekten, in het bijzonder Cercospora. Rassen die gevoeliger zijn aan Cercospora vertonen in 2024 (in het rood) – een jaar met een zeer hoge ziektedruk – een negatieve afwijking van hun opbrengstpotentieel. Tolerante rassen scoren dat jaar net beter dan hun meerjarig gemiddelde. In 2025 (in het blauw), met een veel mindere aantasting, is het beeld doorgaans omgekeerd.

Naast de opbrengstcijfers, benadrukt het KBIVB daarom al meerdere jaren “bladgezondheid” als belangrijk criterium bij de rassenkeuze. Vooral de Cercospora-tolerantie is daarbij relevant,

Aanbevolen rassen voor percelen besmet met Rhizoctonia-wortelrot

Rhizoctonia-wortelrot wordt veroorzaakt door de bodemschimmel *Rhizoctonia solani*. De keuze voor een Rhizoctonia-tolerant ras begint met het inschatten van de risicofactoren op het perceel. Belangrijke risicofactoren zijn:

- een (frequente) **rotatie met waardplanten** zoals maïs (vooral korrelmaïs) en raai gras. Het inwerking van onverteerde gewasresten verhoogt het risico;
- een **verstoorde bodemstructuur** door rooingen onder natte omstandigheden in de voorbije vijf jaar;
- eerder **vastgesteld aantastingen** door Rhizoctonia-wortelrot.

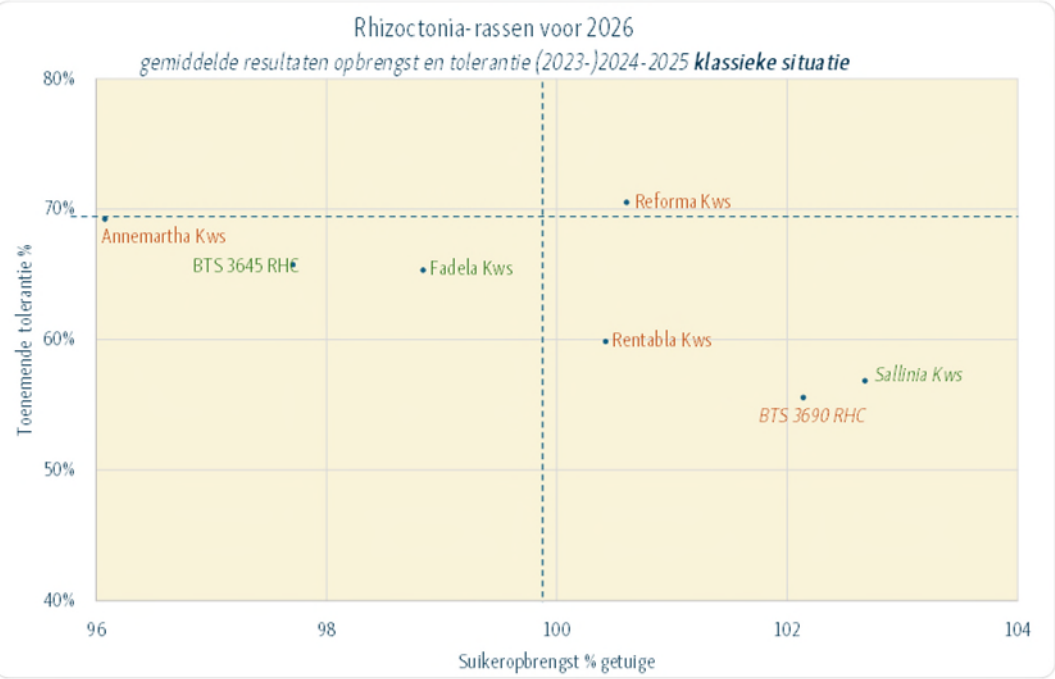
Het gebruik van een tolerant ras kan het aantal rotte bieten sterk verminderen, maar sluit schade nooit volledig uit. Bovendien bestaat er tussen de tolerantie en het opbrengstpotentieel van deze rassen doorgaans een omgekeerde relatie, waardoor het belangrijk is om vooraf te bepalen welk tolerantieniveau het best

omdat deze dus een directe invloed heeft op het productiviteitspotentieel van een ras. De bladziektetoleranties worden voor elk ras weergegeven als een objectief cijfer: het gemiddelde percentage bladaantasting door de ziekte gedurende het seizoen

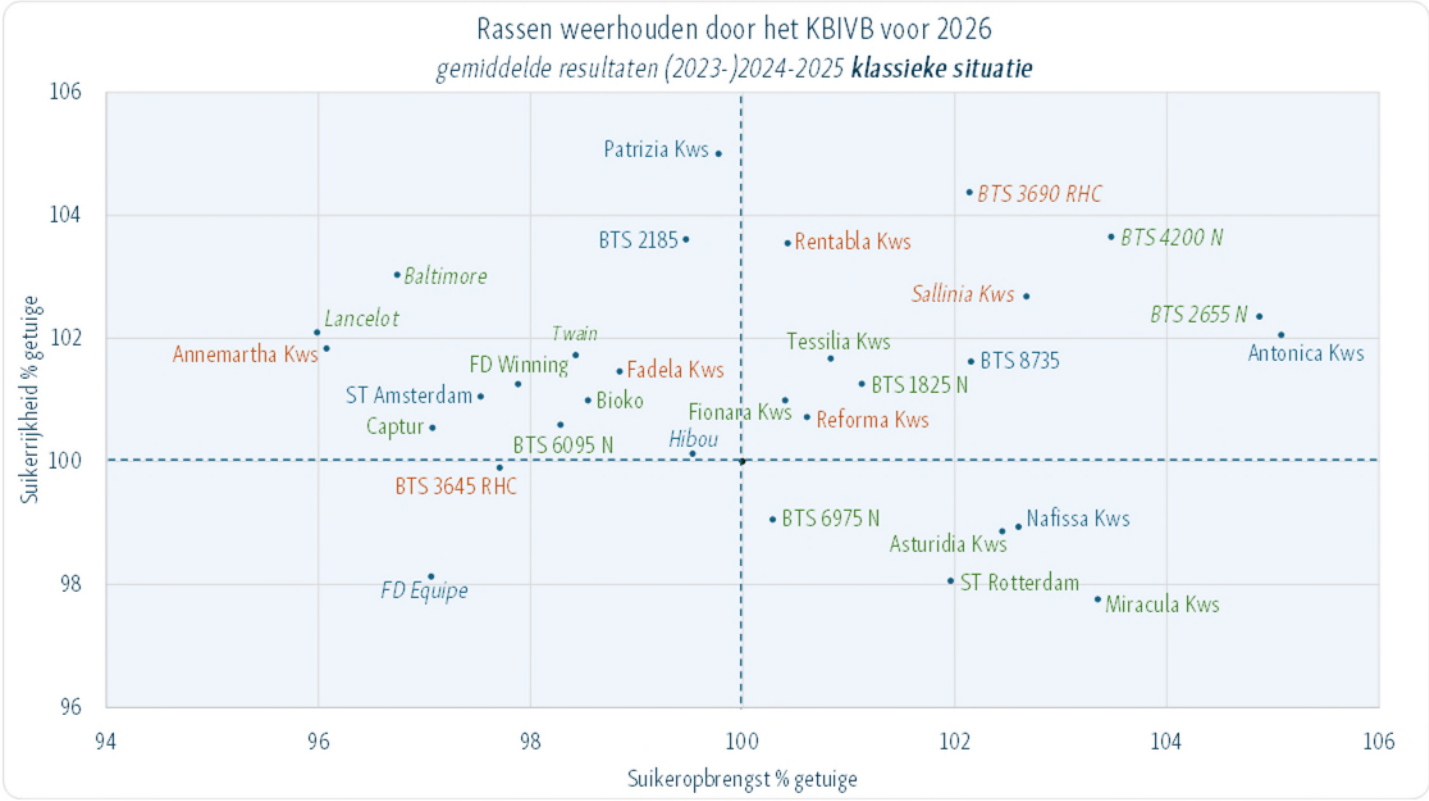
past bij het risicoprofiel van het perceel.

Tolerante rassen bieden pas een doeltreffende bescherming wanneer ze worden gecombineerd met een aangepaste teelttechniek: een ruime rotatie, behoud van een goede bodemstructuur, een optimale pH en een beredeneerde bemesting blijven essentieel.

Het KBIVB evalueert jaarlijks de tolerantie van Rhizoctonia tolerantie rassen in specifieke proeven op percelen met een gekende, natuurlijke besmetting. Waarnemingen van plantuitval tijdens het groeiseizoen en wortelrot op de geoogste bieten geven een betrouwbaar beeld van het tolerantieniveau. Door de uitzonderlijk droge omstandigheden in 2025 kon Rhizoctonia zich echter nauwelijks ontwikkelen, waardoor geen symptomen van bruin wortelrot zijn waargenomen op de proefpercelen. Het tolerantieniveau in de centrale tabel is daarom gebaseerd op de proefresultaten van 2023 en 2024.

Weerhouden rhizoctonia	
3 jaar	Reформа Kws
	Annemmartha Kws
	Fadela Kws
2 jaar	BTS 3645 Rhc
	Rentabla Kws

Aanbevolen klassieke rassen

3 jaar	BTS 2185
	Patrizia Kws
	Antonica Kws
	ST Amsterdam
	BTS 8735
	Nafissa KWS
2 jaar	Hibou
	FD Equipe

Potentieel van alle rassen in velden zonder specifieke fytosanitaire problemen

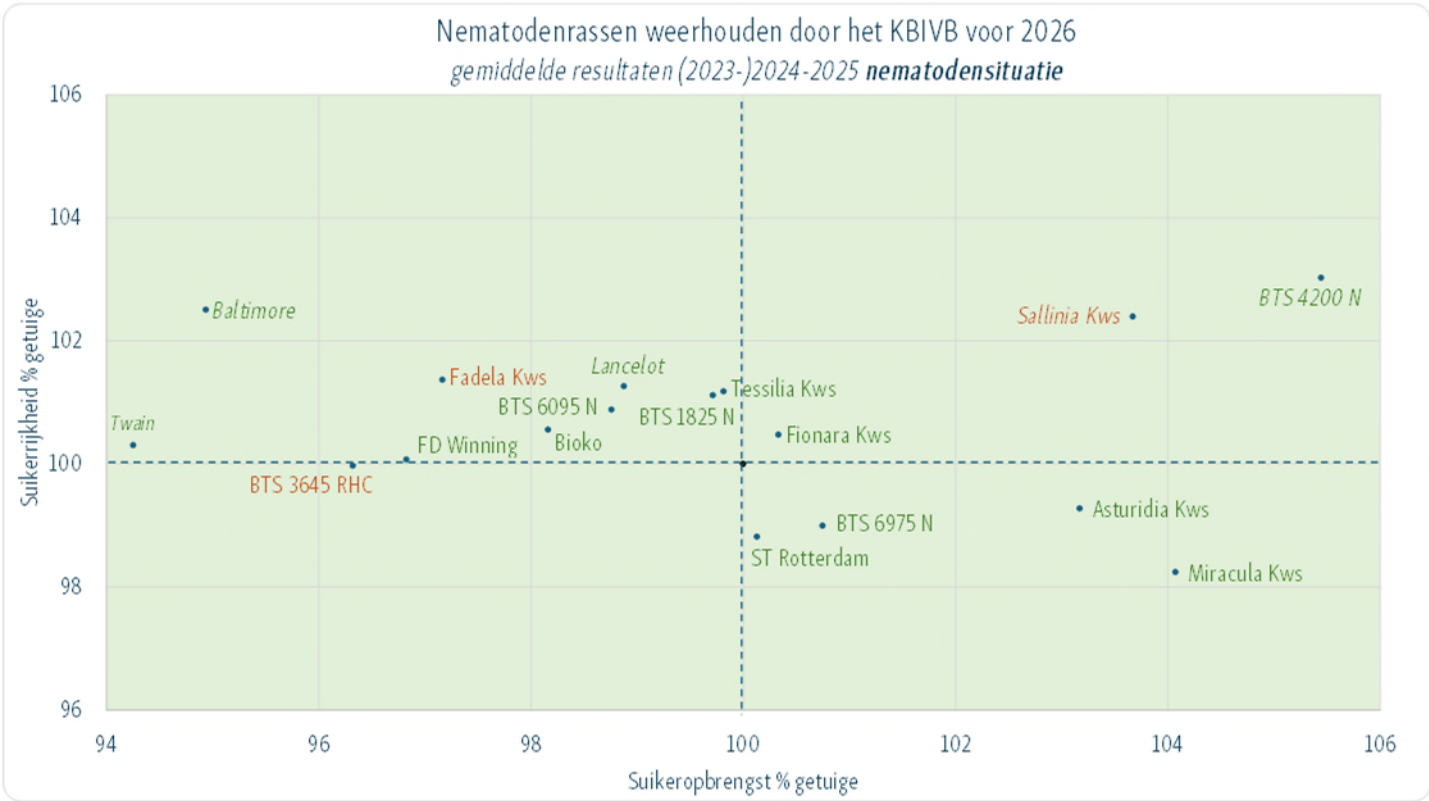
Om het opbrengstpotentieel en andere raskenmerken correct te kunnen vergelijken, worden alle rassen beproefd in een zogenaamde klassieke situatie; dit betekent dat er geen specifieke fytosanitaire problemen aanwezig zijn zoals nematoden of Rhizoctonia. In zulke omstandigheden wordt de rassenkeuze minder bepaald door het type ras (klassiek/rhizomanietolerant, nematodentolerant of Rhizoctonia-tolerant) en meer door de specifieke eigenschappen die de uiteindelijke opbrengst beïnvloeden. Afhankelijk van de agronomische context van het perceel, spelen

onder meer ziekte-toleranties, schietergevoeligheid, snelheid van bodembedekking en veldopkomst een rol in de keuze voor een bepaald ras. Houd er wel rekening mee dat rassen met specifieke toleranties doorgaans een hogere zaadkost met zich meebrengen.

Proeven in een klassieke situatie kunnen soms percelen omvatten met een lichte aantasting met nematoden. In die gevallen presteren de klassieke rassen meestal nog steeds goed, maar sommige rassen kunnen toch een lichte opbrengstdaling vertonen, vooral wanneer bijkomende limiterende factoren zoals neerslag- of magnesiumtekort aanwezig zijn.

In de grafiek zijn de klassieke rassen weergegeven in het blauw, de nematodentolerante rassen in het groen en de rhizoctoniatolerante rassen in het bruin.

Het KBIVB wenst de landbouwers te bedanken voor het ter beschikking stellen van hun percelen voor het rassenonderzoek in 2025, met name in Alveringem, Crisnée, Bekkevoort, Briffoeil, Gentinnes, Gingelom, Hodeige, Huldenberg, Keiberg, Lennik, Lierde, Limont, Meux, Mévergnies, Moerbeke, Neufmaison, Retie, Tongeren, Velaine, Velle-reille, Vechmaal en Wezeren.

Aanbevolen nematoden rassen

3 jaar	BTS 6095
	ST Rotterdam
	Tessilia Kws
	Bioko
	BTS 6975 N
	FD Winning
	Fionara Kws
	BTS 1825 N
	Asturidia Kws
	Miracula Kws
2 jaar	BTS 4200 N
	Baltimore
	BTS 2655 N

Aanbevolen rassen voor percelen besmet met de bietencyste-nematode of met een niet gekende besmetting.

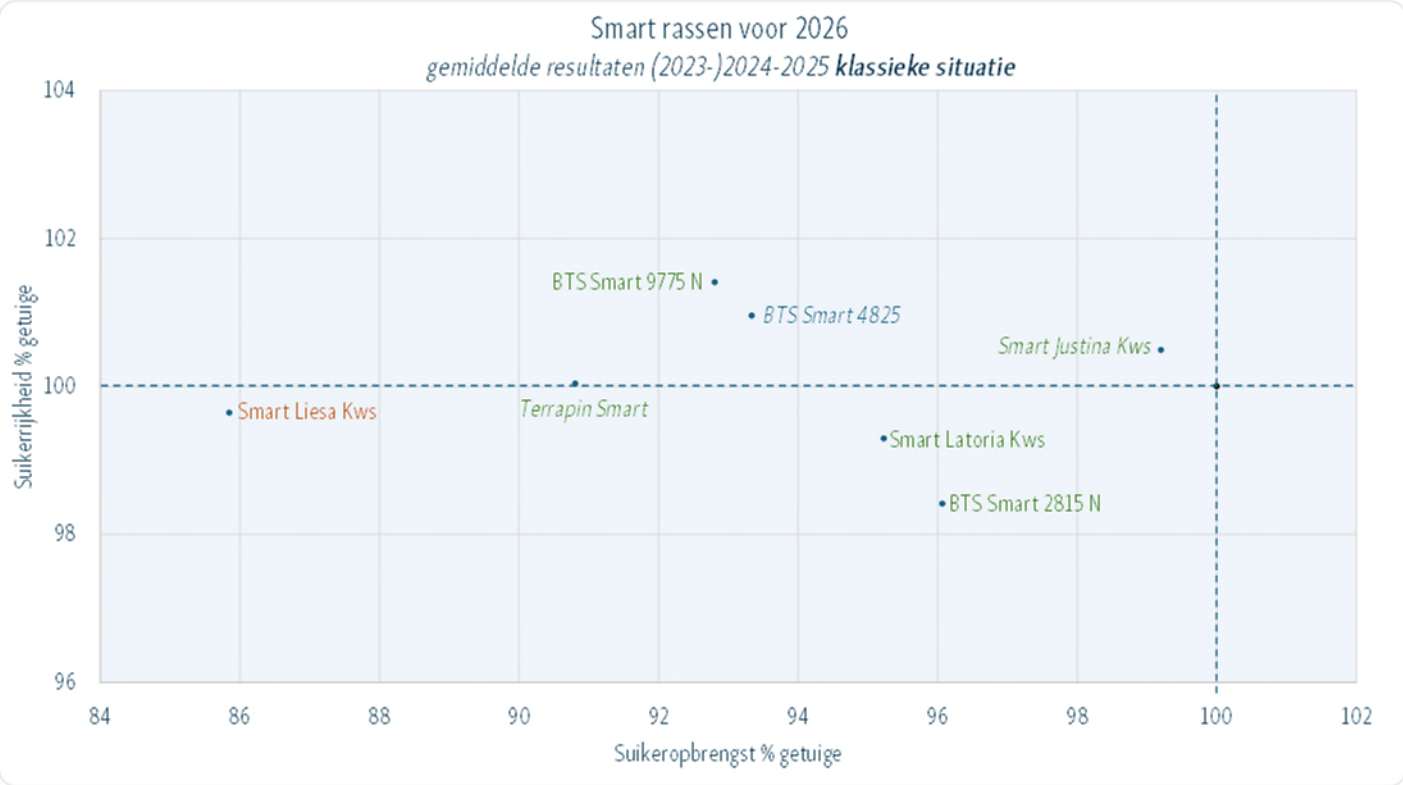
In een perceel besmet met de bietencystenematode *Heterodera schachtii* is het kiezen van een nematodentolerant ras essentieel. Bij een besmettingsniveau van meer dan 150 eieren + larven per

100 gram grond kunnen de opbrengstverliezen oplopen van enkele percenten tot wel 25%. Het gebruik van nematodentolerante rassen kan deze verliezen beperken. De meerwaarde van deze rassen neemt toe naarmate de aantasting groter is, zelfs wanneer de nematoden zich vooral in de diepere grondlagen (onder 30 cm) bevinden. Tegenwoordig bieden de meeste nematodentolerante rassen in een klassieke situatie een vergelijkbaar opbrengstpotentieel als rhizomanierassen, wat een duidelijke vooruitgang is ten opzichte van vorige generaties.

Nematodentolerante rassen verhinderen de ontwikkeling van nematoden die de wortel binnendringen, maar reduceren de populatie in de bodem niet. Nematoden kunnen zich tijdens de teelt nog steeds vermeerderen, maar in mindere mate dan bij klassieke rhizomanierassen. Sommige aanbevolen rassen combineren nematoden- en Rhizoctonia-tolerantie (weergegeven in het bruin).

De aanwezigheid van nematoden kan worden vastgesteld via een bodemanalyse, maar observaties tijdens de laatste bietenteelt zijn vaak nog nuttiger. Let op tekenen zoals verbleking van het gewas door verminderde magnesiumopname, verwelkingshaarden, (witte) cysten op de wortelharen en een lagere wortel- en suikeropbrengst dan verwacht.

In de grafiek zijn de nematodentolerante rassen in het groen en de nematoden-rhizoctoniatolerante rassen in het bruin.

Weerhouden Smart rassen	
Klassiek	BTS Smart 4825
	BTS Smart 2815 N
Nematoden	Smart Latoria Kws
	BTS Smart 9775 N
Rhizoctonia	Smart Liesa Kws

Smart-rassen

Het Conviso® Smart-systeem voor onkruidbestrijding combineert de teelt van herbicidetolerante Conviso® Smart-rassen met het gebruik van het ALS-herbicide Conviso® One. Enkele SMART-rassen zijn opgenomen in de Belgische en Europese rassenlijst.

Aangezien het opbrengstpotentieel van Smart-rassen gemiddeld lager ligt dan dat van klassieke en nematodenrassen, is het aangewezen deze technologie enkel in te zetten in specifieke, moeilijke onkruidbestrijdingssituaties. Dit geldt vooral bij de aanwezigheid van onkruidbieten (“wilde bieten”) of een zeer hoge onkruiddruk van melganzevoet, kruisbloemigen en/of schermbloemigen die met het klassieke FAR-systeem onvoldoende te controleren zijn. Smart rassen worden klassiek getest onder een klassiek onkruidbestrijdingsschema.

Toepassing in percelen met een gekende aanwezigheid van ALS-resistente onkruiden moet absoluut worden vermeden. Sinds 2024 wordt immers steeds vaker ALS-resistentie vastgesteld bij onder meer kamille, kruiskruid, klaproos, vogelmuur en verschillende grassen zoals raai gras, duist en windhalm. Deze evolutie houdt waarschijnlijk verband met het frequente gebruik van ALS- herbiciden in meerdere gewassen binnen de teeltrotatie. Daarom is het cruciaal om Conviso® One steeds te mengen met een olie en herbiciden met een ander werkingsmechanisme, zoals ‘Betanal’, ‘Tramat’ of een bodemherbicide.

Vanaf 2025 gelden nieuwe gebruiksvoorwaarden voor Conviso One® in suikerbieten. Het herbicide mag op twee manieren toegepast worden:

- **één volleveldsbehandeling:** 1 L/ha in één maal toe te passen tussen het kiemlob- en 2-bladstadium van de bieten;
- **twee gelokaliseerde toepassingen:** telkens 0,5 l/ha, mits maximaal 60% van het perceel wordt behandeld via band- of strokenbespuiting, toe te passen tussen het kiemlob- en 8-bladstadium.

Voor een optimale werking moet de toepassing uiterlijk plaatsvinden wanneer melganzevoet het 2-bladstadium bereikt. Tot slot kan Conviso® One fytotoxiciteit veroorzaken in de volgteelt, vooral bij niet-kerende grondbewerking. Raadpleeg daarom steeds de erkenningsakte voor meer informatie.